



AVOKATI I POPULLIT

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT

Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës,
trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues

Tel/Fax: +355 4 2380 300/315
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. Prot. Tiranë ___/___/2019
Nr. Dok. 201900820/2

Lënda: Rekomandime për inspektimin e bërë në Komisarlatin e Policisë Shijak.

Drejtuar: Z. Arben Aliaj
Shef i Komisarlatit të Policisë

SHIJAK

Për dijëni: Z. Alfred ÇEPE
Drejtor i Drejtorisë Vendore të Policisë

DURRËS

I nderuar z. Aliaj,

Avokati i Popullit, në rolin e Mekanizmit Kombëtar për parandalimin e torturës, trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues, në vijim Mekanizmi Kombëtar¹, bazuar në nenin 19/1 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999, "Për Avokatin e Popullit", i ndryshuar, kreu një inspektim në Komisarlatin e Policisë Shijak.

Inspektimi u krye në datën 12.06.2019 sipas Planit të Inspektimit të miratuar nga Avokati i Popullit. Në përbërje të grupit inspektues ishin z.Besnik Deda, z.Genci Tërpo dhe z.Alfred Koçobashi, me detyrë Nd/Komisionerë pranë Mekanizmit Kombëtar për Parandalimin e Torturës.

Inspektimi kishte si qëllim verifikimin e respektimit të standardeve të përcaktuara në Ligjin Nr. 108/2014, "Për Policinë e Shtetit", në rregullat dhe procedurat standarde "Për trajtimin dhe sigurimin e personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre", miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, Nr.1102, datë 07.11.2017, "Rregullat teknike të shoqërimit në polici", miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr.306, datë 31.03.2016, si dhe zbatimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit të bëra gjatë inspektimeve të mëparshme.

¹ Neni 74/1 i ligjit nr. 8328, datë 16.04.1998, "Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve", i ndryshuar.

Avokati i Popullit, pasi u njoh me konstatimet e grupit inspektues dhe nivelin e zbatimit të rekomandimeve të lëna nga inspektimi i vitit të kaluar, ka detyrimin kushtetues dhe ligjor t'ju parashtojë konkluzionet përfundimtare, duke ju referuar si më poshtë vijon:

1. Shënime të përgjithshme

Në përputhje me metodologjinë e zhvillimit të inspektimit në institucionet ku mbahen e trajtohen shtetas të privuar nga liria, grupi i punës u takua me Shefin e Komisarariatit të Policisë Shijak z.Arben Aliaj, i cili u vu në dijeni lidhur me qëllimin e inspektimit. Më tej, drejtuesi i Komisarariatit informoi grupin e inspektimit, mbi masat e marra për realizimin e rekomandimeve të lëna nga Avokati i Popullit në lidhje me përmirësimin e kushteve sipas procedurave standarde të ambienteve të shoqërimit të këtij komisariati.

Grupi inspektues, pasi mori informacionin e nevojshëm lidhur me qëllimin e inspektimit, shoqëruar nga drejtuesi i Komisarariatit, vijoi takimin me punonjësën e policisë të zyrës së informacionit dhe inspektoi kushtet e dhomave të shoqërimit. Theksojmë se, të gjithë punonjësit e policisë me të cilët kontaktuam u treguan bashkëpunues gjatë komunikimit dhe inspektimit, që zhvilloi grupi inspektues në ambientet e këtij komisariati.

Grupi i monitorimit, në vijim inspektoi ambientet e shoqërimit, zyrat e punonjësve të policisë, si dhe u njoh me dokumentacionin përkatës ku pasqyroheshin veprimet e kryera me personat e shoqëruar dhe të arrestuar apo ndaluar.

Gjatë kryerjes së inspektimit, rezultoi se gjendja e ambientit të shoqërimit ishte e njëjtë si në inspektimin e mëparshëm, referuar rekomandimeve të lëna nga Institucioni i Avokatit të Popullit gjatë vizitës inspektuese në vitin 2016.

Situata e gjendjes të dhomave të shoqërimit paraqitej e mirë dhe ishte në përputhje me rregullat teknike të shoqërimit të personave në mjediset e policisë.

Ndërkohë, ngelet si problematikë nga vitet e mëparshme, mungesa e instalimit të sistemit të monitorimit me kamera vëzhgimi të korridorit në dhomat e shoqërimit.

Në përfundim të inspektimit grupi monitorues konstatoi se, megjithëse në Komisariatin e Policisë Shijak ishin marrë disa masa për përmirësimin e standarteve lidhur me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar dhe të personave të arrestuar/ndaluar, vazhdonin të ishin të pranishme disa problematika dhe më konkretisht:

2. Ambientet e shoqërimit dhe kushtet e tyre.

Në Komisariatin e Policisë Shijak ambientet e shoqërimit ishin të ndërtuara sipas parashikimeve të bëra në Ligjin Nr. 108/2014, "Për Policinë e Shtetit" dhe në procedurat standarde: "Rregullat teknike të shoqërimit në polici", miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr.306, dt. 31.03.2016.

Në këtë komisariat kishte 3 (tre) dhoma shoqërimi, të cilat ndodheshin në katin e parë të një ndërtesë brenda territorit të këtij organi, në hyrjen e tij. Dhomat e shoqërimit ishin të ndara më vete për femrat, meshkujt madhorë dhe të mitur², duke krijuar kushte për trajtim të përshtatshëm të të shoqëruarve.

² *Kreu VI, pika 3 e procedurave standarde.*

Këto ambiente ishin me sipërfaqe dhe hapësira të bollshme për qëndrim, kishin dritare të cilat lejonin ajrimin dhe ndriçimin natyral, si dhe kishin ndriçim nga rrjeti elektrik.

Ato ishin të pastra, dhe të lyera dhe ishin të pajisura me orenditë e nevojshme, si tavolinë dhe karrige për qëndrimin ulur të shtetasve të shoqëruar. Në korridorin e ambientit të shoqërimit ndodheshin dy tualete, të pajisura me pajisjet e nevojshme, si dhe çezëm me ujë të rrjedhshëm, të ndara më vete për femra dhe meshkuj. Gjithashtu komisariati kishte gjenerator për furnizimin me energji elektrike në rast defektesh të sistemit elektrik.

Në këtë komisariat mungonte sistemi i monitorimit me kamera për mbajtjen në vëzhgim të korridorit dhe ambientit të shoqërimit. Në kohën e kryerjes së inspektimit nuk kishte persona të shoqëruar dhe për rrjedhojë nuk u realizuan intervistime lidhur me trajtimin që u bëhet personave nga ana e punonjësve të policisë.

3. Ambientet e sigurisë dhe kushtet e tyre.

Në Komisarlatin e Policisë Shijak nuk kishte ambiente të sigurisë dhe personat e arrestuar/ndaluar pasi rregjistroheshin në rregjistër, dërgoheshin në dhomat e sigurisë të Komisarlatit të Policisë Durrës.

4. Regjistri për evidentimin e personave të shoqëruar, si dhe trajtimi i të shoqëruarve, gjatë veprimeve që kryen policia

Gjatë inspektimit u konstatua se në Komisarlatin e Policisë Shijak, “Regjistri i evidentimit të të dhënave për personat e shoqëruar” ishte i tipit “Model nr. 1” konform me parashikimin në procedurat standarte: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr. 306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit dhe ishte i sekretuar.

Të gjithë personat e shoqëruar në organin e policisë sipas dispozitave të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit” regjistroheshin në këtë regjistër nga punonjësit e zyrës së informacionit. Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se, koha e qëndrimit në gjendje shoqërimi të shtetasve ishte e ndryshme nga 1 deri në 10 orë në raste të veçanta. Rubrikat e regjistrat ishin plotësuar në mënyrë korrekte, me përgjegjësi dhe saktësi nga punonjësit e policisë³.

Në këtë komisariat kishte regjistër për personat e ndaluar/arrestuar, ku evidentoheshin të gjitha rastet e ndalimeve dhe arrestimeve të kryera nga punonjësit e këtij organi, i cili ishte i sekretuar. Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se në rastet e arrestimeve dhe të ndalimeve të personave të shoqëruar, ora e arrestimit/ndalimit përputhej me orën e shoqërimit të tyre në organin e policisë.

Ndërkohë u konstatua se në këtë komisariat kishte regjistër për evidentimin e kërkesë/ankesave të personave të shoqëruar, të arrestuar dhe të ndaluar, sikurse parashikohet në nenin 115 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, por nuk ishte evidentuar asnjë ankesë apo kërkesë.

5. Ambientet e intervistimit

³ *Kreu VII, Procedurat standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin Nr. 306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit*

Në Komisarlatin e Policisë Shijak specialistët e policisë gjyqësore i kryenin veprimet proceduriale me shtetasit në zyrat e punës së tyre, pasi nuk kishte një ambient të veçantë për kryerjen e veprimeve hetimore.

Gjithashtu, Komisarlati i Policisë Shijak nuk posedon hapësirë të posaçme për biseda apo intervistim me fëmijët e mitur. Mekanizmi Kombëtar e konsideron me rëndësi të veçantë faktin se bisedat me fëmijët duhet të realizohen në një ambient të përshtatshëm që duhet të jetë i rregulluar në mënyrë të posaçme për zhvillimin e bisedave, pasi nga intervistimi i tyre në zyrat e punës të specialistëve të policisë, mund të shkaktohet traumatizim plotësues i fëmijëve.

Lidhur me këto fakte Institucioni i Avokatit të Popullit nisur edhe nga inspektimi i mëparëshëm ka rekomanduar marrjen e masave për krijimin e zyrave të dedikuara ku merren në pyetje shtetasit, gjatë kryerjes së veprimeve proceduriale nga oficerët e policisë gjyqësore, madje dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në këto zyra, por konstatojmë se sërisht ky rekomandim nuk është plotësuar⁴.

Avokati i Popullit, duke iu referuar standardeve ndërkombëtare, e konsideron procesin e monitorimit filmik një element parësor për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të njeriut, pasi ka efekt parandalues për kryerjen e veprave të dhunshme dhe të dënueshme, si nga ana e të shoqëruarve, ndaluarve e arrestuarve, ashtu dhe nga vetë punonjësit e policisë së shtetit.

Nga monitorimi që u krye zyrave të punës të punonjësve të policisë në këtë komisarlat nuk u gjetën sende, prania e të cilave të ekspozonte dhunë tek personat me të cilët ata kryenin veprime proceduriale.

6. Ndihma juridike dhe psikologjike

Nga pyetja e punonjësve të policisë rezultoi se në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit madhorë të cilët nuk kishin mundësi financiare për të pajtuar avokat privat dhe kërkonin ndihmë juridike, atyre iu sigurohej mbrojtja me avokat.

Punonjësit e policisë pasqyruar për grupin e inspektimit se në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit ishin të mitur, veprimet proceduriale kryheshin në praninë e detyrueshme të avokatit mbrojtës të caktuar kryesisht dhe të psikologut. Avokatët siguroheshin nga lista e avokatëve të dërguar nga organi i prokurorisë.

Ndërsa psikologu sigurohej nga Drejtoria Vendore e Policisë Durrës por dhe në bashkëpunim me shkollën e mesme të qytetit të Shijak. Gjatë verifikimit të regjistrave të personave të shoqëruar u konstatua se procedura e ndjekur nga punonjësit e Komisarlatit të Policisë Shijak ishte zhvilluar konform ligjit.

⁴ “Një sistem i monitorimit të vazhdueshëm i standarteve dhe procedurave të intervistave të policisë duhet vënë në zbatim, po ashtu; kjo kërkon një regjistrim të saktë të intervistave të personave në ambientet e policisë, të cilat, nëse është e mundur duhet të zhvillohen me pajisje regjistruese elektronike (audio dhe/video). Duhet të kërkohet që të regjistrohet në mënyrë sistematike koha kur ka filluar dhe mbaruar intervista, ndonjë kërkësë të bërë nga i ndaluar gjatë intervistës, si dhe të personave të pranishëm gjatë çdo interviste.”

Gjatë inspektimit u konstatua se në korridoret e godinës dhe të ambientit të shoqërimit si dhe në dhomat e shoqërimit të këtij komisariati ishin afishuar postera me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar në organin e policisë dhe të personave të ndaluar/arrestuar.

Ndërkohë u konstatua se në këtë komisariat zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në Nenin 109/5 dhe 122/5 të ligjit Nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standarte për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimin e çështjes përkatëse. Rezultoi se ndaj personave të shoqëruar nga punonjësi i policisë mbahej një procesverbal tip i emërtuar “Formulari i raportit të Shoqërimit ose Ndalimit/Arrestimit”.

U evidentuan disa praktika të njëpasnjëshme ku në përfundim të procedurave dhe veprimeve të kryera nga punonjësit e policisë, mbaheshin procesverbalet përkatëse ku një kopje e të cilit firmosej dhe i jepej personit të shoqëruar.

Për sa më sipër dhe me qëllim zgjidhjen e problemeve të konstatuara gjatë këtij inspektimi, bazuar në pikën 3 të nenit 63 të Kushtetutës ku parashikohet se: “*Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike*” dhe në bazë të nenit 21/b të ligjit nr. 8454 dt.04.02.1999 “*Për Avokatin e Popullit*”, i ndryshuar, ku përcaktohet se: “*Avokati i Popullit paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ, që, sipas tij ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive*”,

REKOMANDOJMË:

1. Marrjen e masave të nevojshme për instalimin e sistemit të monitorimit me kamera për vëzhgimin e korridorit në ambientin e shoqërimit.
2. Marrjen e masave të nevojshme për krijimin e një ambjenti të përshtatshëm ku intervistohen/merren në pyetje shtetasit, gjatë kryerjes së veprimeve proceduriale nga specialistët dhe punonjësit e policisë.

Për qëndrimin që do të mbani dhe masat që do të merrni në zbatim të këtij rekomandimi, të vihemi në dijeni brenda afatit 30 ditor sipas nenit 22 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj.

KOMISIONERI

Ermonela XHAFA